

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΜΗΛΟΥΣΙΟΥ και ΩΡΩΠΟΥ
ΕΠΙΘΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ και ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: naos@agioiapostoloi.gr τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ 14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

Των θεοφόρων πατέρων της εν Νικαία 7' Οικουμενικής συνόδου.
Ναζαρίου και Γερβασίου μαρτύρων, Κοσμά Του ποιητού, Πναΐου
αρχιεπισκόπου Μ.θύμνης
έτος 5ον Τεύχος 223

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1. Τρίτη 16 Οκτωβρίου Ιερό Προσκύνημα στην Καλαμάτα. Αναχώρηση **6 π.μ.**
2. Πέμπτη 18 Οκτωβρίου **7-9:30 π.μ.** Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίου Ευαγγελιστού Λουκά
3. Σάββατο 20 Οκτωβρίου **7-9:30 π.μ.** Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Αγίων Γερασίμου, Αρτεμίου, Ματρώνας Χιοπολίτιδας.
4. Την Πέμπτη 18 Οκτωβρίου θα πραγματοποιηθεί το απογευματινό κήρυγμα στις **6 μ.μ.**
Θα προηγηθεί παράκληση στον Άγιο Λουκά τον Ευαγγελιστή 5 μ.μ.

Η Ακαρπία

Οραιο, αγαπητοί μου, είναι το θέαμα της υπαιθρου τις μέρες αυτές του φθινοπώρου. Αρχίζει μάχη για τη σπορά. Χαρά Θεού! Οι γεωργοί κάνουν το σταυρό τους και πιάνουν δουλειά, για να πέσει ο σπόρος στη γή. Εμπιστεύονται τις ελπίδες τους στον Κύριο. Αλλ' αν είναι ωραίο στα μάτια των ανθρώπων το θέαμα της σποράς στους αγρούς, αυγκρίτως ωραιότερο στα μάτια των αγγέλων είναι το θέαμα μιας άλλης σποράς, σποράς πνευματικής, που γίνεται στις ψυχές. Σπέρνει συνεχώς ο Κύριος σπόρος η αλήθεια του, γή οι καρδιές μας. Εκατομμύρια αντίτυπα της αγίας Γραφής τυπώνονται και κυκλοφορούν. Χιλιάδες κήρυκες κηρύττουν. Και τώρα, που τελειοποιήθηκαν τα μέσα επικοινωνίας και ενημέρωσης, και δια των αιθέρων μεταδίδεται η φωνή του κηρύγματος παντού. Αλλ' υπάρχει και κάτι λυπηρό. Απó τα εκατομμύρια, που ακούνε το κήρυγμα του ευαγγελίου, ελάχιστοι είναι εκείνοι που το πιστεύουν και το εφαρμόζουν. Οι άλλοι; Είναι άκαρποι, όπως λέει ο Κύριος στην παραβολή του σπορέως. Αλλά ποιά είναι η αιτία της ακαρπίας αυτών των ψυχών; Ο Κύριος απαντά: οι ίδιοι!

Απ' αυτούς άλλοι μεν μοιάζουν με πατημένο δρόμο, άλλοι με πετρώδες έδαφος, και άλλοι με ακανθοφόρο γή. Ας δούμε όμως κάπως λεπτομερέστερα την ερμηνεία της παραβολής.

Η πρώτη αιτία, αγαπητοί μου, που δεν καρποφορεί ο λόγος του Θεού είναι η ανευλάβεια που έχουν πολλοί. Και την ανευλάβεια τη δημιουργεί κυρίως η υπερηφάνεια, η εωσφορική ιδέα ότι αυτοί, ως ανώτερα πνεύματα, δεν έχουν ανάγκη τα απλά λόγια των αλιέων της Γαλιλαίας. Περιφρονούν το ευαγγελικό κήρυγμα. Τους φαίνονται μωρία. Αν βρεθούν σε θρησκευτική ομιλία, ειρωνεύονται· «Αυτά που λέει ο κήρυκας είναι για νήπια...». Αυτοί είναι σοφοί, βλέπετε, και θέλουν ν' ακούνε ρητορεία Δημοσθένους και διαλεκτική Σωκράτους!...

Δεν προσέχουν την ουσία των λόγων, που είναι πνεύμα και ζωή, αλλά τη μορφή, τις λέξεις. Στέκονται κάτω απ' τον άμβωνα όχι σαν ακροαταί που διψούν ν' ακούσουν την αλήθεια αλλά σαν κριταί. Αλλοίμονο αν ο ιεροκήρυκας πέσει σε κανένα συντακτικό λάθος· είναι έτοιμοι να τον διασημπεύουν. Αλλά ο λόγος αυτός, που αυτοί επικρίνουν, θα κρίνει και αυτούς και τον κόσμο ολόκληρο. Διότι το κήρυγμα δεν είναι κοσμική λογοτεχνία. Ο γιατρός όταν συνιστά ένα φάρμακο δεν ρητορεύει, και ο γνήσιος κήρυκας δεν ανεβαίνει στο βήμα για να παρατάξει φανταχτερές λέξεις και εικόνες και να ικανοποιήσει αισθητικές ιδιοτροπίες· εμφανίζεται από εσωτερική επιταγή ως πρέσβης του Κυρίου για ν' αναγγείλει με φόβο Θεού και να ερμηνεύσει με απλά λόγια το διάγγελμα του εσταυρωμένου Βασιλέως· «Μετανοείτε και πιστεύετε εν τω ευαγγελίω» (Μάρκ. 1,15). Αλλά δυστυχώς τα θέματα περί μετανοίας και πίστεως, που είναι τα βαθύτερα και υψηλότερα απ' όλα, δεν συγκαίνυν αυτούς που αρέσκονται σε λεκτικά καρυκεύματα. Ακούνε αδιάφορα ή γελούν, όπως οι σύγχρονοι του Νώε όταν εκείνος τους έλεγε ότι ο κόσμος θα καταστραφεί, ή όπως οι επικούρειοι ακροαταί του αποστόλου Παύλου όταν εκείνος τους έλεγε ότι οι νεκροί θ' αναστηθούν. Γελούν. Ας γελούν· θά 'ρθει ώρα που θα κλάμουν πικρά.

Αυτού του είδους οι ακροαταί μοιάζουν κατά την παραβολή με τον πατημένο δρόμο. Είδατε να φυτρώνουν άνθη στο δημόσιο δρόμο, που τον πατούν διαρκώς άνθρωποι και αμάξια; Έτσι και στις ψυχές των υπερηφάνων δεν ανθεί ο λόγος του Θεού. Η υπερηφάνεια σκλήρυνε τη συνείδησή τους. Η καρδιά τους έγινε πέραςμα των εναερίων πνευμάτων, τα οποία δεν αφήνουν ούτε σπυρί αληθείας στην επιφάνειά της. Ω υπερήφανες καρδιές! Αν δεν ταπεινωθείτε «ως τα παιδιά» (Ματθ. 18,3), ο λόγος του Θεού, έστω κι αν εξαγγέλλεται από ένα Χρυσόστομο ή Μέγα Βασίλειο, δεν πρόκειται να ριζώσει και να καρπίσει μέσα σας. Αλλ' εκτός από την υπερήφανη καρδιά υπάρχει και η δειλή. Όσοι είναι δειλοί ακούνε στην αρχή με ευλάβεια και χαρά το κήρυγμα. Συγκινούνται, αναστενάζουν, δακρύζουν. Κι ο ιεροκήρυκας σχηματίζει την ιδέα, ότι αυτοί θα εξελιχθούν σε σπουδαίους Χριστιανούς. Πόσο όμως πλανάται! Έρχονται περιστάσεις και αποδεικνύεται, ότι οι ακροαταί αυτοί δεν έχουν ρίζα και βάθος. Διώκονται για την πίστη; Κινδυνεύει η ζωή τους; Ή εξ αιτίας τηρήσεως του θείου νόμου απειλούνται τα υλικά τους συμφέροντα; Θα κάνουν υποχώρηση, θα πούν ψέμα, θα καταπατήσουν την αργία της Κυριακής, θ' αγνοήσουν φίλιες και υποχρεώσεις, θα κολάσουν την ψυχή τους για ν' αποφύγουν μια υλική ζημιά.

Καλή η Θρησκεία, εφ' όσον δεν ζητάει θυσίες! μόλις στον ορίζοντα προβάλει ο σταυρός, ο διωγμός δηλαδή, τότε τα ωσαννά σταματούν, ο ενθουσιασμός πέφτει, ο ζήλος μαραίνεται, και ο δειλός χριστιανός εγκαταλείπει τη μάχη. Και όχι μόνο εν καιρώ διωγμού αλλά και εν καιρώ θλίψεως. Παρατηρήστε. Συμβαίνει δυστύχημα στην οικογένεια; Έρχεται ο θάνατος; Ο δειλός ταραάζεται, γογγύζει κατά της θείας προνοίας· παύει να εκκλησιάζεται, να μελετά και να προσεύχεται. «Αφού ήμουν τόσο καλός», λέει, «γιατί να μου έρθει το δυστύχημα;». Βλέπει δηλαδή τις σχέσεις του με τον Κύριο εμπορικά. «Σε αγαπώ, Κύριε! Πρέπει να μου δώσεις όλα τ' αγαθά. Έτσι θα σ' αγαπώ περισσότερο». Αυτός είναι ο συμφεροντολόγος θρήσκος. Αλλ' είν ο Κύριος αφάρασει κάπ από τα ειδώλα που λατρεύει, τότε πικραίνεται και φεύγει από κοντά του. Δεν είχε ρίζα ο άνθρωπος αυτός. Αν αγαπούσε το Θεό ανιδιοτελώς, θα έμενε πιστός μέχρι τέλους. Ο λόγος του Θεού δε μένει στον υπερήφανο και δεν καρποφορεί σε ψυχές δειλών. Αυτοί μοιάζουν με την πετρώδη γη, στην οποία έπεσε μεν ο σπόρος και βλάστησε,

αλλά με τις πρώτες καυστικές ακτίνες του ήλιου «εξηράνθει δια το μη ἔχειν - ικμάδα»(Λουκ. 8,6).

Άκαρποι οι υπερήφανοι, άκαρποι οι δειλοί, αλλ' άκαρποι και όσοι κυριεύονται από μέρμινες του βίου, απάτη του πλούτου και ηδονές. Απ' το πρωί ως το βράδυ ο κόσμος κινείται πυρετωδώς σαν μηχανή μέσα σ' ένα κύκλο μυρίων μεριμνών. Δεν είναι μόνο οι φροντίδες για την τροφή και το ρούχο· σ' αυτές προσθέτει και νέες περιττές φροντίδες, που καταντούν κωμικές. Η γυναίκα για καλλυντικά, βαφές και αρώματα ξοδεύει χρήματα αλλά και ώρες πολυτιμες. Ο άντρας πάλι δε μπορεί χωρίς τσιγάρο, χαρτοπαίγνιο, τυχερά παιχνίδια, απολαύσεις Βάκχου και Αφροδίτης.

Ψυχή που κυλιέται μέσα στις φροντίδες αυτές μοιάζει κατά την παραβολή με χωράφι, που δέχτηκε μεν τον καλό σπόρο, αλλά μαζί με το σπόρο φύτρωσαν και αγκάθια, που μεγάλωσαν, απορρόφησαν τους χυμούς της γης κ' έπνιξαν τα τρυφερά στάχυα. Αφαιρέστε απ' το χωράφι τ' αγκάθια, για ν' αναπτυχθούν και καρποφορήσουν τα στάχυα. Αφαιρέστε απ' τις ψυχές τις μέρμινες για τα μάταια, τη μαγία του πλούτου και τις ηδονές του βίου, και θα δείτε ν' αναπτύσσονται οι αρετές του Ευαγγελίου.

Πολλές φορές ακούσατε, αγαπητοί μου, τη φωνή του Κυρίου. Κάνατε άραγε κάτι γενναίο, αρχίσατε ζωή χριστιανική, παρουσιάσατε καρπούς; Εάν ναι, οι καρδιές σας είναι καλή γη· συνεχίστε. Εάν όμως όχι, τότε κλάψτε για την ακαρπία και αναζητήστε την αιτία. Λίγες λέξεις άκουσαν οι Νινευίτες από τον Ιωνά κ' έδειξαν μετάνοια. Λίγα είδε κι άκουσε ο εκατόνταρχος Λογγίνος τη Μεγάλη Παρασκευή κι άλλαξε ζωή. Και σύ, φίλη ψυχή, που χρόνια ακούς τις σάλπιγγες των ουρανών, γιατί δεν αλλάζεις;

Τί άραγε συμβαίνει στην καρδιά σου; Μήπως η υπερηφάνεια σ' έχει σκληρύνει; Μήπως η δειλία και το συμφέρον δε σ' αφήνουν να σηκώσεις το σταυρό; Ή μήπως η ζάλη κοσμικών φροντίδων, η δίψα του χρήματος και η λύσσα των ηδονών σε κρατούν μακριά από την επιρροή του θείου λόγου; Καλλιέργησε την καρδιά. Ζήτησε με πίστι τη βοήθεια του Κυρίου. Σύντριψε με το σφυρί της ταπεινώσεως την πέτρα της υπερηφανείας.

Κάψε με τη φλόγα της προσευχής τ' αγκάθια των μεριμνών. Όργωσε βαθιά με το αλέτρι της αυταπαρνήσεως και πέταξε τα μικρά ή μεγάλα ελαττώματα. Ύψωσε στο κέντρο τη σημαία του σταυρού, να τη βλέπουν ν' ανεμίζει και να φεύγουν τα εναέρια πνεύματα και να μην αρπάζουν το σπόρο. Φράξε με το φράχτη της αδιαλείπτου προσοχής το χωράφι. Πότιζε με δάκρυα συνεχούς μετανοίας το έδαφος της καρδιάς, για να γίνει και σ' εσένα εκείνο που ψάλλει η Εκκλησία για όσους καλλιέργησαν την ψυχή τους και την έκαναν κήλο του Χριστού·

«Ταῖς πονδαφρίων σουροαῖς τῆς ἐρήμοντο ἄγονον ἐγεώργησας καὶ τοῖς ἐκ βάθους στεναγμοῖς εἰς ἐκατὸν τοὺς πόνους καρποφόρησας»

(Ὁμιλία του μακαριστοῦ Μητροπολίτου Φλωρίνης π. Αυγουστίνου Καντιώτου)

Η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος συνήλθε στη Νίκαια της Βιθυνίας από τις 24 Σεπτεμβρίου εως τις 13 Ὀκτωβρίου 787, με πρωτοβουλία της αυτοκράτειρας Ειρήνης, η οποία ασκούσε χρέη αντιβασιλέως. Υπό την προεδρία του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως αγίου Ταρασίου [25 Φεβρ.] συγκεντρώθηκαν τριακόσιοι πενήντα ορθόδοξοι επίσκοποι, και σε αυτούς προστέθηκαν άλλοι δεκαεπτά ιεράρχες, οι όποιοι αποκήρυξαν την αίρεση των εικονομάχων.

Πλάι στους αντιπροσώπους του Πάπα Ρώμης και των Πατριαρχών Αντιοχείας και Ιεροσολύμων, οι μοναχοί οι όποιοι υπέφεραν δεινούς διωγμούς επί βασιλείας των εικονομάχων αυτοκρατόρων Λέοντος Γ' Ισαύρου (717-741) και Κωνσταντίνου Ε' Κοπρωνύμου (741-775)— αποτελούσαν έντονη παρουσία. Ήταν περίπου εκατόν τριάντα έξι.

Μετά από επιμελή προετοιμασία, οι Πατέρες της Συνόδου αναθεμάτισαν τους αιρετικούς, οι όποιοι για περισσότερα από πενήντα έτη απαγόρευαν στους ορθόδοξους χριστιανούς να τιμούν τις σεπτές εικόνες του Χριστού και των αγίων Του διότι αυτό αποτελούσε δήθεν ειδωλολατρία. Έθεσαν έτσι τέρμα στην πρώτη περίοδο της εικονομαχίας, η οποία όμως ξέσπασε εκ νέου λίγα χρόνια αργότερα επί Λέοντος Ε΄ Αρμενίου (813-820) και δεν σταμάτησε οριστικά παρά το 843, χάρις στην αυτοκράτειρα Θεοδώρα και στον πατριάρχη άγιο Μεθόδιο [14 Ίουν.]. οι άγιοι Πατέρες αναθεμάτισαν τους αιρετικούς πατριάρχες Αναστάσιο, Κωνσταντίνο και Νικήτα, αποκήρυξαν τη δήθεν οικουμενική σύνοδο που συνεκλήθη στο ανάκτορο της Ιερείας με πρωτοβουλία του Κωνσταντίνου Ε΄ το 754, και κήρυξαν αιωνία τη μνήμη των αγίων υπερμάχων της Ορθοδοξίας: του πατριάρχου αγίου Γερμανού (715-730) [12 Μαΐου], του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού [4 Δεκ.], του Γεωργίου Κύπρου, και όλων όσοι είχαν υλοστεί βασάνους και εξορίες ως υπέρμαχοι των αγίων εικόνων. Στον Όρο της πίστεως πού ανέγνωσαν στην έβδομη και τελευταία συνεδρία της Συνόδου, οι Πατέρες διεκήρυξαν:

«Ορίζομεν συν ακριβεία πάση και εμμελεία, παραπλησίως τω τύπω του τιμίου και ζωοποιού σταυρού ανατίθεσθαι τας σεπτάς και αγίας εικόνας, τας έκ χρωμάτων και ψηφίδος και ετέρας ύλης επιτηδείως έχούσας, εν ταις αγίαις του Θεού εκκλησίαις, εν ιεροίς σκεύεσι και εσθήσι, τοίχοις τε και σανίσιν, οίκοις τε και οδοίς• της τε του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού εικόνας, και της αγράντου δεσποίνης ημών της αγίας Θεοτόκου, τιμίων τε αγγέλων, και πάντων αγίων και οσίων ανδρών. Όσω γάρ συνεχώς δι' εικονικής ανατυπώσεως ορώνται, τοσούτον και οι ταύτας θεώμενοι διανίστανται προς την των πρωτοτύπων μνήμην τε και επιτόθησιν, και ταύτας άσπασμόν και τιμητικήν προσκύνησαν απονέμειν, ού μνη την κατά πίστιν ημών αληθινήν λατρείαν, η πρέπει μόνη τη θεία φύσει- άλλ' ον τρόπον τω τύπω του τιμίου και ζωοποιού σταυρού και τοις αγίοις εύαγγελίοις και τοις λοιποίς ιεροίς αναθήμασι, και θυμαμάτων και φώτων προσαγωγήν προς την τούτων τιμήν ποιείσθαι, καθώς και τοις αρχαίοις εύσεβώς είθισται. η “γάρ της εικόνας τιμή έπι το πρωτότυπον διαβαίνει”, και ο προσκυνών την εικόνα, προσκυνεί εν αυτή του εγγραφομένου την υπόστασιν. Ούτω γαρ κρατύνεται η των αγίων Πατέρων ημών διδασκαλία, είτουν παράδοσις της Καθολικής Εκκλησίας, της από περάτων εις πέρατα δεξαμένης του εύαγγέλιου».

Οι άγιοι Πατέρες ως εκ τούτου απεδείχθησαν υπέρμαχοι όχι μόνον των αγίων εικόνων αλλά, στην ουσία, αυτού του ίδιου του μυστηρίου της Ενανθρωπήσεως του Υιού του Θεού: «Πάλαι μεν ο Θεός ο ασώματος τε και ασχημάτιστος ουδαμώς εικονίζετο, νυν δε σαρκί οφθέντος Θεού και τοις ανθρώποις συναναστραφέντος εικονίζω Θεού το δρώμενον. Ού προσκυνώ τη ύλη, προσκυνώ δε τον της ύλης δημιουργόν, τον ύλην δι' έμέ γεγόμενον και έν ύλη κατοικήσαι καταδεξάμενον και δι' ύλης την σωτηρίαν μου εργαζάμενον, και σέβων ού παύσομαι την υλην, δι' ής η σωτηρία μου είργασται». Προσλαμβάνοντας την ανθρώπινη φύση, ο Λόγος του Θεού την θέωσε χωρίς εκείνη να χάσει τα ιδιώματά της. Γι' αυτό τον λόγο, ενώ εν τη δόξα Του είναι ακατάληπτη στις αισθήσεις μας, η ανθρώπινη φύση του Σωτήρος δύναται ωστόσο να αποτυπωθεί. η εικόνα του Χριστού —την πιστότητα της οποίας φυλάσσει η παράδοση της Εκκλησίας— καθίσταται κατά συνέπεια αληθής παρουσία του θεανθρώπινου προτύπου της, αγωγός χάριτος και αγιασμού σε όσους με πίστη της απονέμουν τιμητική προσκύνηση.

Η δεύτερη Σύνοδος της Νικαίας είναι η έβδομη και τελευταία Οικουμενική Σύνοδος που αναγνωρίζει η Ορθόδοξος Εκκλησία. Ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να συγκληθούν στο μέλλον άλλες οικουμενικές Σύνοδοι, αλλά ότι ως έβδομη η Σύνοδος της Νικαίας συμπληρώνει τον αριθμό πού μέσα στην Αγία Γραφή αντιπροσωπεύει την τελειότητα και ολοκλήρωση (π.χ., Γεν. 2, 1-3). Σφραγίζει το πέρας της περιόδου των δογματικών συγκρούσεων, που επέτρεψαν στην Εκκλησία να διευκρινήσει με σαφείς και ακριβείς ορισμούς τα όρια της ορθοδόξου πίστεως. Εφεξής, κάθε αίρεση δύναται και θα δύναται να αναχθεί σε μία από τις πλάνες πού αναθεμάτισε η Εκκλησία στις οικουμενικές συνόδους, από την πρώτη (325) έως την έβδομη (787) εν Νικαία Σύνοδο.